

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЕКОЛОГІСТИКА

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	Облік і оподаткування, Маркетинг, Економіка, Туризм, Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Тривалість викладання	VI семестр (11 чверть)
Заняття:	
Лекції	2 години на тиждень
Практичні/лабораторні/тощо	2 година на тиждень
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Маркетингу

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5149>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Екологістика»

Інформація про викладача:

Шинкаренко Наталія Валентинівна
доцент, кандидат економічних наук

Персональна сторінка:
<https://mk.nmu.org.ua/ua/kaff/shinkarenko.php>

E-mail:
Shynkarenko.N.V@nmu.one

1. Анотація до курсу

Екологістика. На сучасному етапі значної актуальності набуває розгляд екологістики, як одного з чинників збереження навколишнього середовища, адже саме логістика займається питаннями постачання сировини на підприємство, рухом напівфабрикатів всередині підприємства, транспортування готової продукції на склади та доставку товарів покупцям. Головна мета екологістики – створення інтегрованої екологістичної системи. На рівні підприємства екологістика є чинником забезпечення екологічно збалансованого, екологічно безпечного бізнесу шляхом екологізації ланцюгів постачання.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області екологістики.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є оволодіння студентами теоретичними та практичними навичками ефективного управління користуванням, збереженням та поновленням логістичних ресурсів з урахуванням екологічних чинників. Формування знань щодо характеристик систем управління відходами, виходячи з логістичних аспектів.

Завдання курсу:

- набуття теоретичних знань з питань концепції, стратегії та тактики екологічної логістики;
- опанування методичним інструментарієм розробки та реалізації завдань екологічної логістики;
- оволодіння навичками «екологічного» мислення та розробки пропозицій щодо удосконалення логістичних систем з точки зору екологічного впливу;
- набуття навичок оцінки економічної ефективності логістичних рішень з урахуванням шкідливого впливу на екологію.

3. Результати навчання:

- знати сутність та основні концепції сучасної логістики;
- основні принципи екологічного підходу до логістики та методологію екологічної логістики;
- імплементація концепції та цілей екологістики в систему управління діяльністю підприємства;
- самостійно приймати логістичні рішення щодо відбору постачальників, перевізників, пакувальних матеріалів з урахуванням принципів сталого розвитку;
- знання теоретичних основних організації логістики рециклінга;
- знати рішення та методи поводження з відходами в рамках екології відходів та планувати заходи в галузі екології відходів;
- оптимізація екологічного балансу підприємства шляхом зниження енергетичних, пакувальних, водних ресурсів та відходів.

4. Структура курсу

Тема 1. Сутність та концепція логістики.

- 1.1. Етимологія та дефініція поняття логістики.
- 1.2. Концепція та завдання логістики.
- 1.3. Сучасні пріоритети в логістиці (сталий розвиток, Е-бізнес, цифрова економіка, поведінкова економіка).

Тема 2. Логістичні потоки і процеси.

- 2.1. Предмет та об'єкт логістики.
- 2.2. Логістичні завдання та логістична діяльність.
- 2.3. Конфлікт цілей в логістиці.
- 2.4. Логістичні процеси та їх інфраструктура.

Тема 3. Логістичні стратегії та типові об'єкти логістичних рішень.

- 3.1. Логістична стратегія та типові об'єкти логістичних рішень.
- 3.2. Об'єкти логістичних рішень в постачанні.
- 3.3. Об'єкт логістичних рішень у виробництві.
- 3.4. Об'єкт логістичних рішень в дистрибуції.

Тема 4. Екологістика в дотриманні сталого розвитку.

- 4.1. Сталий розвиток та логістика.
- 4.2. Поняття екологістики – сутність та основні цілі.
- 4.3. Від «зеленої» логістики до екологістики.
- 4.4. Драйвери розвитку екологістики.

Тема 5. Структуризація об'єктів екологістики.

- 5.1. Імплементация екостратегій у логістичну діяльність підприємства.
- 5.2. Логістика утилізації та рециклювання.
- 5.3. «Зелені» рішення в ланцюгу поставок.
- 5.4. «Зелені» рішення в транспортних та пакувальних процесах.

Тема 6. Складська логістика та пакування.

- 6.1. Стратегії отримання складських площ.
- 6.2. Складська логістика та екологія.
- 6.3. Основні поняття пакування. Упаковка: поняття, функції та основні типи.
- 6.4. Вибір виду упаковки з урахуванням принципів сталого розвитку.

Маркування упаковки.

Тема 7. Особливості проектування екологістичних рішень у логістиці.

- 7.1. Екологістичні рішення в транспортній системі країни.
- 7.2. Екологістичні рішення автомобілебудівної галузі.
- 7.3. Екологістичні рішення в системах пакування.
- 7.4. Екологістичні рішення в господарстві міста. Цілі та завдання. Екологічна система господарювання твердими побутовими відходами.
- 7.5. Екологістика пакувальних відходів (упаковки).

Тема 8. Ефективність екологістичних рішень.

- 8.1. Фінансування екологістики.
- 8.2. Екологічний баланс.
- 8.3. Оцінювання соціально-екологічного ефекту екологістичних рішень.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Інструменти прийняття екологістичних рішень:

Визначення розміру збитку від несвоєчасності поставок сировини для виробництва.

Здійснити ABC/XYZ-аналіз потоку, що надійшов на склад підприємства.

Економічна величина замовлення.

Моделі управління запасами.

Проектування місця розташування об'єкта з урахуванням центру маси.

2. Розрахунок рейтинга постачальників і визначення оптимального постачальника для укладення договору поставок з урахуванням екокритерію.

3. Ситуаційна вправа 1. Аналіз системи дистрибуції компанії. Забезпечення конкурентних переваг для компанії завдяки системі логістики. Аналіз стандартів обслуговування клієнтів.

4. Вибір технології перевезення та перевізника із врахуванням екокритерію.

5. Розрахунок загальних витрат при транспортуванні різними видами транспорту вантажів різної маси і визначення оптимального виду транспорту при доставці вантажів з урахуванням критерію екологічності.

6. Вивчення та аналіз закордонного досвіду підприємств із застосування основних принципів екологічної логістики. Аналіз дотримання принципам

екологiстики вiтчизняних пiдприємств: позитивний та негативний досвiд пiдвищення екологiчної мотивацiї.

7. Вибiр технологiї пакування з урахуванням принципiв сталого розвитку для пiдприємств рiзних галузей.

8. Екологiчна система господарювання вiдходами в мiстi. Вiдходи, їх розміщення і утилізація. Тверді побутові відходи, пакувальні відходи. Методи знешкодження вiдходiв.

9. Екологiчний баланс пiдприємства (на прикладi броварнi-пивзаводу).

10. Ситуацiйна вправа 5. Визначення впливу логiстичних витрат на ринкову вартiсть продукцiї.

5. Технiчне обладнання та/або програмне забезпечення*

На лекцiйних заняттях обов'язково мати з собою гаджети з можливістю пiдключення до iнтернету.

Активованiй акаунт унiверситетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офiс365.

Використання Mentimeter (<https://www.mentimeter.com/>)

Використання Microsoft Power Point.

Використання Microsoft Word.

6. Система оцiнювання та вимоги

6.1. Навчальнi досягнення здобувачiв вищої освiти за результатами вивчення курсу оцiнюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	iнституцiйна шкала
90 – 100	вiдмiнно
75-89	добре
60-74	задовiльно
0-59	незадовiльно

6.2. Здобувачi вищої освiти можуть отримати пiдсумкову оцiнку з навчальної дисциплiни на пiдставi поточного оцiнювання знань за умови, якщо набрана кiлькiсть балiв з поточного тестування та самостiйної роботи складатиме не менше 60 балiв.

Поточна успiшнiсть складається з успiшностi за двi контрольнi роботи (кожна максимально оцiнюється у 20 балiв), оцiнок за роботу на семiнарських/практичних заняттях (оцiнюється 10 занять, участь у заняттi максимально може принести здобувачу вищої освiти 5 балiв) та вiдвiдування занять – 10 балiв за чверть. Отриманi бали за контрольнi роботи, семiнарські/практичнi заняття та вiдвiдування занять додаються i є пiдсумковою оцiнкою за вивчення навчальної дисциплiни. Максимально за поточною успiшнiстю здобувач вищої освiти може набрати 100 балiв.

Пiдсумкове оцiнювання (якщо здобувач вищої освiти набрав менше 60 балiв та/або	Залiк вiдбувається у формi письмового iспиту, екзаменацiйнi бiлети складаються з 20 тестових запитань, 1 вiдкрите запитання. Кожний тест має один правильний варiант вiдповiдi. Правильна вiдповiдь на запитання тесту оцiнюється у 4 бали. Правильна вiдповiдь на вiдкрите запитання оцiнюється у 20 балiв. Вiдкритi запитання оцiнюються шляхом спiвставлення з еталонними
---	--

прагне поліпшити оцінку)	відповідями. Максимальна кількість балів за екзамен: 100
Практичні / Семінарські заняття	Ділові ігри та панельні вправи, де відпрацьовуються навички індивідуальної та командної роботи. Розгляд та обговорення кейсів (відеокейсів). Розв'язання задач. Максимально оцінюються у 50 балів (10 занять×5 балів/заняття).
Контрольні роботи	Охоплюють матеріали лекційного курсу. Містять тести та відкриті запитання. Максимально оцінюються у 30 балів (2 контрольні роботи×20 балів/контрольна робота).

6.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

10 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, 1 правильна відповідь оцінюється у 1 бал.

Відкрите питання – 1 правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури

4 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

3 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії.

2 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

6.4 Критерії оцінювання *ділових ігор* та *групових завдань* доводяться викладачем до відома здобувачів вищої освіти перед початком кожної ділової гри у вигляді правил та умов отримання оцінки. При цьому до уваги береться результат команди, злагодженість дій учасників, правильність виконання інструкцій, розподіл обов'язків між учасниками команди. У залежності від специфіки ділової гри зазначені умови можуть доповнюватися або змінюватися.

6.6. Критерії оцінювання *дискусій*:

5 балів: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залученість до дискусії викладачем, неувважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: залученість до дискусії викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка».

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365 та відвідування групи у Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Екологістика» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквіумів. За об'єктивних причин (наприклад,

міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освітим буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Екологістика».

8. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Biesok Grzegorz. Logistyka usług / Grzegorz Biesok . – Warszawa : Wydawnictwo CeDeWu, 2013.
2. Крикавський Є., Похильченко О., Фертч. М. Логістика та управління ланцюгами поставок : Навч. Посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 844 с.
3. Крикавський Євген. Логістика для економістів : підручник. Друге видання, виправлене і доповнене. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 476 с.
4. Жарська І.О. Логістика: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2019. 209 с.
5. Марченко В.М., В.В. Шутюк Логістика: підручник. Київ : Видавничий дім «Артек», 2018. 312 с.
6. Касян С. Я. Енергоощадна цінність логістичних та комунікаційних детермінант маркетингової діяльності високотехнологічних підприємств в електронному бізнесі: Монографія. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2020. 232 с.
7. Пилушенко В.Л. Реверсивная логистика: учеб.-метод. пос. / В.Л. Пилушенко, Р.Р. Ларина, Т.В. Мирошніченко, К.А. Машенков. – Донецк: ВИК-ДонГУУ, 2009. – 217 с.

Допоміжні

1. Kasian Y. Sergii. Interdisciplinarity of Training of the Personnel and Energy Efficiency of Marketing Communication and Logistic Services of the Enterprises : Chapter VI. Editors: Sokół Aneta, Figurska Irena, Drela Karolina : Contemporary Socio-Economic Issues and Problems. Management – Processes / Sergii Y. Kasian – Slovakia, Bratislava : KARTPRINT Publishing, January 2016. – P. 63–72.
2. Krykawskyy Ye., Petryk I., Shynkarenko N. Zapasy: między marketingiem i finansami / Ye. Krykawskyy, I. Petryk, N. Shynkarenko // Marketing of innovations. Innovations in marketing (2020). Materials of the International Scientific Internet Conference (December, 2020). Bielsko-Biala: WSEH. [E-edition]. – P. 42-47. ISBN 978-83-63649-06-7.
3. Y. Krykavskiy, O. Shandrivska, N. Shynkarenko. Services of river passenger transport in Ukraine in the trend of behavioral economy / Y. Krykavskiy, O. Shandrivska, N. Shynkarenko // Transport Means 2020 Sustainability: Research and Solutions Proceedings of the 24rd

International Scientific Conference, PART I. – 30 September to 2 October, 2020 Palanga, Lithuania, 536 p. – P. 38-43. ISSN 1822-296 X (print). ISSN 2351-7034 (on-line).

(Conference Proceedings “TRANSPORT MEANS 2020”are indexed in the SCOPUS)

4. Y. Krykavskiy, O. Shandrivska, N. Shynkarenko. Ukraine's River Transportation Potential: Between Business and Sustainable Development / Y. Krykavskiy, O. Shandrivska, N. Shynkarenko // Transport Means 2019 Sustainability: Research and Solutions Proceedings of the 23rd International Scientific Conference, PART II. – October 02 – 04, 2019 Palanga, Lithuania, 1045 p. – P. 634-638. ISSN 1822-296 X (print). ISSN 2351-7034 (on-line)
(Conference Proceedings “TRANSPORT MEANS 2019”are indexed in the SCOPUS)
5. Y. Krykavskiy, O. Shandrivska, N. Shynkarenko. Tourist Business – Driver of River Passenger Transport Development in Ukraine / Y. Krykavskiy, O. Shandrivska, N. Shynkarenko // Transport Means 2021 Sustainability: Research and Solutions Proceedings of the 25rd International Scientific Conference, PART I. –6-8 October, 2021 Palanga, Lithuania, 546 p. – P. 371-378. ISSN 1822-296 X (print) ISSN 2351-7034 (online).
(Conference Proceedings “TRANSPORT MEANS 2021”are indexed in the SCOPUS)
6. Paliekhova L., Shynkarenko N., Mazhuha A. Benchmarking strategy as a springboard to sustainable development. Sustainable production and consumption in industry: challenges and opportunities. Special scientific article collection by Dnipro University of Technology. Ed.: Shvets V., Paliekhova L. Dnipro-Cottbus: Accent, 2022. (184 p.). P. 170-175.
7. Y. Krykavskiy, O. Shandrivska, N. Shynkarenko. RiverHeavy Transport in Emergency Conditions / Y. Krykavskiy, O. Shandrivska, N. Shynkarenko // Transport Means 2022 Sustainability: Research and Solutions Proceedings of the 26th International Scientific Conference, PART I. 5-7 October, 2022 Palanga, Lithuania, 475 p. P. 237-241.
(Conference Proceedings “TRANSPORT MEANS 2022”are indexed in the SCOPUS)
8. Yevhen Krykavskyy. Integration of Marketing Communications and Logistics Distribution of High-Tech Enterprises on the Basis of Innovative Knowledge Generation : Chapter VIII. Editors: Figurska Irena, Ellena Shevtscova, Sokół Aneta, : Modern Processes of Economic Development - Economics and Law / Yevhen Krykavskyy, Serhii Kasian. – Germany, Aachen : Shaker Verlag Publishing, November 2017. – P. 89–105 (128 p.). Bibliographic information published by the Deutsche Nationalbibliothek, available: <http://dnb.d-nb.de>.
9. Гречин Б.Д. Екологістика як перспективний напрямок розвитку підприємства: закордонний досвід // Б.Д. Гречин // Сталий розвиток економіки. Міжнародний науково-виробничий журнал. – 4’2013[21]. – С. 213-219.
10. Касян С. Я. Маркетинговий розподіл інноваційної продукції високотехнологічних підприємств на основі віртуального забезпечення та екологістики / С. Я. Касян // Економічний вісник НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського». – 2019. – №16. – С. 326–339. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/182736/182661>. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.16.2019.182736>.
11. Крикавський Є. В., Шандрівська О. Є., Шинкаренко Н. В. / Є. В. Крикавський, О. Є. Шандрівська, Н. В. Шинкаренко // Дослідження потенціалу річкового транспорту України на засадах концепції сталого розвитку – Вісник Національного університету «Львівська політехніка. Серія «Проблеми економіки та управління». 2019. Вип. 7. № 4. С. 45-53.
12. Мащак Н. М. Стратегічна узгодженість логістичної діяльності підприємства на екологічних засадах / Н. М. Мащак // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 4. – Т. 2. – С. 273-282.
13. Мних, О. Б. Стратегічна роль екологістики в розвитку підприємства в умовах поглиблення екологічної кризи в Україні / О. Б. Мних, Б. Д. Гречин // Економічний аналіз : зб. наук. праць / ТНЕУ – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ “Економічна думка”, 2016. – Том 23. – № 2. – С. 108-118.
14. Джаман М.О. Теорія економіки регіонів: навч. посіб. / М.О. Джаман. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 384 с.

15. Лайкер Д.К. Філософія Toyota. 14 принципів роботи злагодженої команди / Д.К. Лайкер. – К.: Наш формат, 2017. – 424 с.
16. Сток Дж.Р. Стратегическое управление логистикой / Дж.Р. Сток, Д.М. Ламберт. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 797 с.
17. Сучасні тенденції формування екологічної інфраструктури природокористування / [Харічков С. К. та ін.] ; НАН України, ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. – Одеса, 2012. – 375 с.
18. Управління ризиками в логістиці [В.М. Гончаров, Р.Р. Ларіна, О.В. Балуєва та ін.] – Львів: «Магнолія 2006», Львів, Луганськ. – 2012. – 253 с.
19. Хлобистов Є.В. Сталий розвиток і екологічна безпека суспільства: теорія, методологія, практика / під наук. редак. Є. В. Хлобистова. Сімферополь : Аріал, 2011. – 332 с.